

De federale Parlementsverkiezingen van 10 juni 2007, een succes

De verkiezingen voor het federale Parlement (Kamer en Senaat) op 10 juni 2007 hebben een vlot verloop gekend. Het wettelijk verplicht maken bij deze verkiezingen van de digitale doorzending van de officieuze en officiële verkiezingsresultaten vanuit de kieshoofdbureaus heeft een snelle en efficiënte inzameling van de verkiezingsresultaten mogelijk gemaakt naar de hogere kieshoofdbureaus, de griffies van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, alsook naar de FOD Binnenlandse Zaken.

De officiële processen-verbaal zijn trouwens vanuit de hoofdbureaus op het niveau van het kanton, kieskring en college digitaal verstuurd door de voorzitters door middel van hun elektronische identiteitskaart. Deze operatie is succesvol verlopen.

De nieuwe verkiezingswet van 13 februari 2007 heeft verder nog de volgende verbeteringen doorgevoerd :

- *De vervroeging met één week van de kiesverrichtingen voor de Federale Wetgevende Kamers;*
- *Het digitaal doorsturen van de contactgegevens vanuit de kieshoofdbureaus teneinde de bijwerkingen van de databank met verkiezingsgegevens te vergemakkelijken;*
- *De nummering van de kandidaten op de stembiljetten en op de schermen voor de geautomatiseerde stemming teneinde de kandidaten voor de kiezers beter zichtbaar te maken ;*
- *Het verlagen tot 18 jaar van de leeftijd om lid te zijn van een stembureau en de aanwijzing van de bijzitters en van de plaatsvervangende bijzitters door de voorzitter van het kantonhoofdbureau, twee maatregelen die ertoe strekken een oplossing te bieden voor de moeilijkheden die de voorzitters van de stembureaus ondervinden om een bureau samen te stellen;*
- *De versoepeling van de voorwaarden om, in geval van een reis naar het buitenland, een volmacht te geven;*
- *Het vermelden van het rijksregisternummer op de kiezerslijst om naar aanleiding van de visuele verdwijning van het adres op de identiteitskaart de controle van de identiteit van de kiezers door het stembureau te bevorderen;*
- *De stemopneming van de stembiljetten van de stemming per briefwisseling in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde door het speciaal stemopnemingsbureau, dat geïnstalleerd is bij de FOD Buitenlandse Zaken.*

Tevens zijn nog aanvullende wetswijzigingen gebeurd bij :

- wet van 23 maart 2007 inzake de verkiezingsuitgaven ter verduidelijking van de boegbeeldencampagne en het verbod op commercieel internet tijdens de sperperiode;
- wet van 21 april 2007 inzake het letterwoord of logo dat voortaan kan bestaan uit maximaal 18 karakters (= letters, cijfers en/of tekens).

Het is de bedoeling deze bovenvermelde wettelijke verbeteringen bij de federale Parlementsverkiezingen van 10 juni 2007 eveneens door te voeren bij de verkiezingen van de regionale Parlementen en het Europees Parlement in juni 2009.

Hiertoe zal de Ministerraad zo vlug mogelijk een wetsontwerp goedkeuren. Dit wetsontwerp zal eveneens de weerhouden voorstellen voor vereenvoudiging opnemen zoals die gebleken zijn na de evaluatievergaderingen met de onderscheidene actoren bij de voorbije federale verkiezingen.

Bovendien zal dit wetsontwerp ook rekening houden met de bepalingen van het nieuwe federale Regeringsakkoord met betrekking tot de verkiezingen.

Na de federale verkiezingen van 10 juni 2007 en de nodige evaluatievergaderingen met de kieshoofdbureaus en FOD Buitenlandse Zaken, zijn alle betrokken actoren het ook eens dat de wet van 7 maart 2002 betreffende het stemrecht van de Belgen in het buitenland (artikelen 180 tot 180septies van het Kieswetboek - Belgisch Staatsblad van 8 mei 2002) sterk moet vereenvoudigd worden.

De volgende verbeteringsvoorstellen zijn geformuleerd:

1° Voortaan zullen de consulaire beroepsposten de permanente kiezerslijsten bijhouden van de Belgen die in het buitenland verblijven, via hun consulaire registers, net zoals de gemeenten dit doen voor de Belgische kiezers die in België verblijven. Elke kiezer zal in deze kiezerslijsten opgenomen worden met vermelding van zijn stemwijze en zijn gemeente van aansluiting.

Deze maatregel impliceert de afschaffing van het versturen van een formulier voor inschrijving als kiezer bij elke verkiezing, wat tijdens de verkiezingen van 2003 en 2007 een zware en dure operatie is gebleken.

2° Voor de persoonlijke stemming in België (stemwijze 1), alsook voor de persoonlijke stemming of de stemming bij volmacht in de Belgische diplomatieke post (stemwijzen 3 en 4), zijn het de consulaire posten en niet meer de gemeenten van inschrijving, die de oproepingsbrieven voor de verkiezingen gaan versturen.

Ingevolge het goedgekeurd Verdrag van Nice betreffende de uitbreiding en de werking van de Europese Unie dient de Europese Raad met het oog op de verkiezing van het Europees Parlement in juni 2009 het aantal parlementsleden per lidstaat vast te leggen vanaf de zittingsperiode 2009-2014. België beschikt momenteel over 24 vertegenwoordigers in het Europees Parlement. Ingevolge de uitbreiding van de Europese Unie met de nieuwe lidstaten Bulgarije en Roemenië op 1 januari 2007 zal het aantal Belgische vertegenwoordigers in het Europees Parlement waarschijnlijk dalen van 24 tot maximaal nog 22. Na de beslissing van de Europese Raad terzake zal een nieuw uitvoeringsbesluit houdende de verdeling van de toegewezen zetels over de kiescolleges moeten worden genomen.

Een permanente verkiezingscel

2

De algemene directie moet op elk moment klaar zijn voor de organisatie van vervroegde federale parlementsverkiezingen. Vandaar de oprichting van een permanente verkiezingscel in 2007.

Deze cel voert een permanente opvolging uit van de verschillende projecten met betrekking tot verkiezingen: de bestelling van het stempapier, het nieuwe systeem voor het geautomatiseerd stemmen, de digitale transmissie en de inzameling van de resultaten alsook de wettelijke aanpassingen en de vereenvoudiging van de instructies en formulieren.

Hoe kan de voorbereiding van de verkiezingen nog verbeterd worden?

Dat kan door het verduidelijken van de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie van de verkiezingen, door het verbeteren van de opvolging en de coördinatie van de verkiezingsactiviteiten en het verbeteren van de communicatie met de media, de burgers en de andere betrokkenen.

Na de geslaagde organisatie van de parlementsverkiezingen van 10 juni 2007, start vanaf 1 maart 2008 de wekelijkse opvolging die moet leiden tot de optimale organisatie van de Europese Parlementsverkiezingen en de regionale en gemeenschapsparlementen van 2009. De opvolging gebeurt aan de hand van het draaiboek dat opgesteld werd door de permanente cel.

Hoe kan de digitale inzameling van de verkiezingsresultaten nog verbeterd worden?

Door een betere controle te verzekeren van de inzameling van de officiële resultaten en de tijd die nodig is voor de behandeling van de officiële resultaten te reduceren.

In 2007 werd een overheidsopdracht gepubliceerd voor de registratie, de verwerking en de verspreiding van de verkiezingsuitslagen. De gunning is ondertussen een feit. Bij de volgende verkiezingen zal voor de opgesomde activiteiten slechts één dienstverlener meer tussenkomen in plaats van drie in het verleden. Dit moet de kwaliteit en de snelheid van de inzameling en de publicatie van de verkiezingsuitslagen ten goede komen.

Zijn er nieuwe elektronische stemsystemen op komst?

België is één van de eerste landen ter wereld die de informaticatechnologie gebruikt hebben in het verkiezingsproces.

Sinds 1991 is ervaring opgedaan met stemmachines, gekoppeld aan elektronische urnen die in staat waren de magneetkaarten te lezen waarop de stem van de kiezer opgenomen werd. Vandaag stemt 44% van het kiezerskorps, of meer dan 3,3 miljoen kiezers verspreid over het hele Koninkrijk, met deze geautomatiseerde stemsystemen.

Voor deze systemen is de beëindiging van het contract in zicht (eind 2008). De verschillende overheden – de federale Staat voor de Europese verkiezingen, de federale wetgevende verkiezingen en de verkiezingen van de Gewest- en Gemeenschapsparlementen en de Gewesten voor de verkiezingen van de provincie- gemeente- en districtsraden – hebben besloten de toekomst van het geautomatiseerd stemmen voor te bereiden.

Daartoe hebben ze aan een consortium van Belgische universiteiten (ULB, VUB, UCL, KUL, ULg, UA en UG) een algemene studie toevertrouwd van de geautomatiseerde stemsystemen die vandaag overal ter wereld bestaan, met als doel de voor- en nadelen ervan te analyseren en een systeem voor te stellen dat het best beantwoordt aan de internationale regels inzake verkiezingen en de wettelijke principes die de Belgische verkiezingen regelen.

Het rapport werd op 9 januari 2008 in ontvangst genomen door de stuurgroep “Federale Staat -Gewesten”.

Op basis van deze studie heeft de algemene directie een overheidsopdracht voorbereid voor de ontwikkeling van een prototype. Tevens omvat de opdracht een haalbaarheidsstudie.

